

10 Şubat 2016

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-3706
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-1197)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 07.01.2016 tarihli ve 43452547-120.07-11991 sayılı yazısı.

Burdur Milletvekili Sayın Mehmet GÖKER 'in tarafıma tevcih ettiği 7/1197 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü' nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-1197 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 sayfa)

**BURDUR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET GÖKER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/1197)**

Sorular 1, 2, 3, 4:

2014 yılının Haziran ayında ortalama 115 ABD dolarından alıcı bulan ham petrolün varili 2015 yılının 21 Aralık tarihinde 36 ABD dolarından işlem görmüştür. Ancak söz konusu bu düşüş ne yazık ki benzinin pompa fiyatlarına gerektiği gibi yansıtılamamaktadır. Nitekim Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) verilerine göre, 2014 yılının Haziran ayında 5,05 liradan satılan benzinin litre fiyatı 2015 yılının 21 Aralık tarihinde 4,30 liradan işlem görmüştür. Diğer taraftan, 2015 yılının 21 Aralık tarihinde 4,30 lira olan benzin fiyatının yaklaşık 2,82 lirası vergiden oluşmakta olup, benzin üzerindeki vergilerin oranı yüzde 66'ya karşılık gelmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

- Ülkemizde satılan benzinin fiyatı neden bu kadar yüksektir?
- Ham petrol fiyatlarında yaşanan gerilemenin benzin pompa fiyatlarına gerekli oranda yansıtılmamasının sebepleri nelerdir?
- AB ülkeleri içinde benzinden alınan en yüksek vergi oranının ülkemizde olduğu iddiaları doğru mudur?
- Benzin fiyatının ucuzlatılması amacıyla Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?

Cevaplar 1, 2, 3,4:

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'na göre, petrol fiyatları 01/01/2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, rafineri fiyatlarının endeksle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların dolaylı veya dolaysız olarak kamu tarafından belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiştir. Ayrıca petrol piyasasında dolaşımda bulunan tüm petrolerin fiyatı, ham petrol fiyatındaki değişimlerden etkilenmekle birlikte, her bir ürünün fiyat teşekkülünün arz-talep mekanizmasına göre ayrı ayrı olduğu, fiyatların oluşumuna etki eden bir çok faktörün de bu süreçte rol oynadığı bilinmektedir. Ham petrol fiyatı ve benzin, motorin gibi ürünlerin kendi arz-talep koşullarının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, ÖTV ve KDV gibi diğer vergileme unsurları gibi hususlar yanında tarafların özel hukuk çerçevesinde aralarında kararlaştırdıkları unsurlar, belirli bir dönemdeki konjonktürel gelişmeler gibi birçok husus fiyat oluşumuna etki etmektedir. Bu kapsamda fiyatlar serbest rekabet ortamında piyasada belirlenmektedir.

Brent petrolün en yüksek değerlerinin ölçüldüğü tarih olan 20.6.2014, brent petrol varil değerinin 115,26 dolar olduğu görülmektedir. 20.6.2014 ile 09.01.2016 tarihi arasında 95 oktan kurşunsuz benzinin fiyat oluşumunu etkileyen kalemlerin uluslararası piyasalarda oluşan fiyatları ve dolar kuru değişimi incelendiğinde, CIF benzin fiyatı 1,72 TL/LT'den 0,93 TL/LT'ye, brent petrol fiyatı 115,26 dolardan 31,70 dolara düşmüştür. Aynı tarihlerde dolar/TL kuru ise 2,1306 TL'den 2,9933'e yükselmiştir. Bunun sonucu olarak, yurt içi vergili benzin bayi fiyatı 5,12 TL/LT'den 4,27 TL/LT'ye düşmüştür. Dolar/TL kurundaki artış ve yurt içi nihai satış fiyatında yer alan maktu vergi sebebiyle, nihai satış fiyatları ile uluslararası piyasada oluşan CIF fiyatları paralellik göstermeyebilmektedir. Bununla birlikte, değişimlere bakıldığında kur 86 kuruş artmış, benzin CIF fiyatı 79 kuruş azalmıştır. Sonuç olarak, benzinin litre fiyatı 85 kuruş düşmüştür. Öte yandan, aynı tarihlerde motorin CIF fiyatı 95 kuruş düşerken, nihai satış fiyatı 103 kuruş düşmüştür. Dolayısıyla, CIF fiyatlarındaki düşüşün 95 oktan kurşunsuz benzin ve motorinin yurt içi satış fiyatlarına, dolar kuru ile birlikte düşünüldüğünde, birebir yansıdığı görülmektedir. Yurdun farklı bölgelerinde ilgili maliyetlerden dolayı nihai satış fiyatı değişebilmektedir.

**BURDUR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET GÖKER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/1197)**

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yayımlanan Petrol ve LPG piyasasına ilişkin aylık fiyatlandırma raporlarında, ülkemiz ve AB ülkelerinde uygulanan vergi oranları yer almaktadır. 2015 Yılı Kasım Ayı Petrol ve LPG Piyasası Fiyatlandırma Raporu göre, 95 oktan kurşunsuz benzinden alınan en yüksek vergi oranı, %70 ile Birleşik Krallık piyasasında gerçekleşmektedir.